

27de 9br

1885

NUMISMATISK FORENING MEDLEMSBLAD

BIND XII

Nr. 7

September

1930

BOGANMELDELSE

J. Wilcke: Sølv- og Guldmøntfod 1845—1914. (Kbhvn. 1930). — 322 Sider med mange Illustrationer.

Overraskende hurtigt har Dr. polit. Wilcke efter sit her i Medlemsbladet Bind XII pag. 37—41 anmeldte Arbejde ladet følge et nyt Værk, hvori han behandler vort Mønt- og Pengevæsens Historie fra 1845, da Nationalbankens Sedler erklæredes indløselige med den da gældende Sølvhovedmønt, Specien og Rigsbankdaleren, til 1914, da ved Verdenskrigens Udbrud Indløseligheden af Nationalbanksedlerne suspenderedes. Behandlingen falder naturligt i 2 Afsnit, Perioderne 1845—1875 og 1875—1914 med henholdsvis Sølv- og Guldmøntfod.

I første Afsnit behandles bl. a. særdeles indgaaende den betydningsfulde Rolle, som Slesvig-Holsteinismens Klager over det danske Møntsystems (Rigsbankdalerens) Indførelse i Hertugdømmerne spillede, ogsaa som Led i hele Løsrivningsbevægelsen, medens andet Afsnit behandler Overgangen til Guldmøntfoden, den skandinaviske Møntunions Opstaaen, successive Opløsning og endelige Bortfald. Nærmest som et Tillæg følger Oversigten over de særskilte Møntomraader, Lauenborg, Dansk Vestindien, Færøerne, Island og Grønland.

Med Forfatterens velkendte kritiske Indlæg i Efterkrigsaaarenes økonomiske Debat in mente er det forstaaeligt, at han er stoppet op ved Krigsaaret 1914, i Erkendelse af, at det næppe nu vilde være muligt at fælde en uhildet og upartisk Dom over den os nærmest liggende Tid.

Som i sine forudgaaende Arbejder behandler Dr. W. sit Materiale paa én Gang som Nationaløkonom og som Numismatiker, dog at den første Side naturligvis for denne Perodes Vedkommende bliver den væsentligste, og ud af det paa sine Steder ret tørre Stof kan pludselig lyse nogle personligt farvede Bemærkninger med Adresse til Nutiden, saaledes f. Eks. pag. 155, hvor han kritiserer de seneste Aars Forsyndelser med Udmøntningen af vor daarlige og uanselige Kronemønt, eller pag. 222, hvor han maaske dog noget for pessimistisk bedømmer vort Lands økonomiske Udvikling gennem de sidste 50 Aar.

Indvendinger af nogen som helst Betydning kan næppe rejses mod Dr. W.s Arbejde i det hele. De efterstaaende Bemærkninger gøres da ogsaa nærmest for Fuldstændighedens Skyld.

ad pag. 29. Der kendes vist ikke et eneste 4-lødigt Eksempplar af Oprørsregeringens Sølvschilling, men de faa kendte som Prøver prægede Eksemplarer er alle præget af fint Sølv, jfr. Vilhelm Bergsøe: Krigs-

minder fra Felttogene i vore første Frihedsaar (Kbhvn. 1890) pag. 10.

ad pag. 274 og 297. Om de kontramarkerede Mønter fra Dansk Vestindien kunde henvises til O. Blom Carlsen: *The Coinage of the Danish West Indies* i »*The Numismatist*« vol XLI, January 1928, pag. 9—11, og Num. Forenings Medlbl. XI pag. 242—243.

ad pag. 297 om de vestindiske Tokens. Jfr. O. Blom Carlsen l. c. pag. 11—18 og N. F. M. l. c. pag 243. Ved Anordning af 4/11 1892 for St. Thomas og St. Jan udstedtes Forbud mod privates Udstedelse af disse Tokens.

ad pag. 312. L. 1 f. o. »J. K. L. Lefolii«, læs »J. R. B. Lefolii«. Om disse Tegn se O. Blom Carlsen, l. c. vol XLII, August 1929, pag 481 ff.

ad pag 315. Om Mønttegnene fra Kryolitbrudene ved Ivigtut og beslægtede Tegn, se O. Blom Carlsen, l. c. vol XLII pag 485 ff.

Takket være Dr. Wilckes omfattende Arbejder besidder vi nu fra hans Haand en samlet Behandling af dansk Mønthistorie for Tiden 1588—1670 og 1726—1914, ligesom han har givet værdifulde Bidrag til Professor Axel Nielsens Behandling af Perioden 1671—1726. For Tiden op til 1481 har vi fra tidligere Tid P. Haubergs ypperlige Arbejder. Det er da at haabe, at Tidsrummet 1481—1588, der hører til de interessanteste, men tillige til de vanskeligste, og hvortil de senere Aar har givet meget betydningsfulde Bidrag, indenfor en overskuelig Fremtid maa blive Genstand for en samlet Behandling. *Axel Ernst.*